

Alerta! un còndor balla!

Autora: Teresa Creus

Il·lustració: Xeny Rodríguez

Promoció i fotografies: Teresa Folguera (Fundació Equilibri)

Edició. Didacticalite.com. Barcelona, juny 2007

Està pensat per donar a conèixer als infants d'altres països tant una mica de la vida i costums de la gent de Bolívia com els noms dels animals que viuen en els espais assedegats i poc generosos amb la població que els habita.

El conte es pot descarregar gratuïtament. Hi ha un material que l'acompanya: els titelles de dit. Es poden adquirir per internet. Els diners que se'n traurà, van íntegrament destinats a la Fundació Equilibri que té un programa d'ajudes per a la joventut de Bolívia per tal que puguin estudiar i incorporar-se al món del treball.

ESTRUCTURA NARRATIVA: tradicional

Inici: Escena plàcida dels còndors

Desenvolupament: es complica la situació quan apareix un animal ferit. Actuacions que s'encaminen a resoldre el problema plantejat.

Final: Els còndors convertits en ocells de vigilància.

VALORS PSICOLÒGICS DEL CONTE

- El dret dels infants a ser protegits.
- La col·laboració entre totes les bones energies per a fer possible un final feliç.
- Ficció / realitat: els còndors difícilment seran guardians d'altres animals. La situació que es planteja es reconeix com a fictícia.
- La vida pacífica es veu truncada pel perill. Reacció solidària.

ASPECTES LINGÜÍSTICS (text i imatge)

El més destacat d'aquest conte són els noms dels animals i ocells que viuen a Bolívia. També és interessant la representació dels espais i la situació a l'esfera del món d'un país d'Amèrica del Sud prou desconegut per molts de nosaltres i en canvi que ens porta molta gent que venen atrets per l'esperança de millorar la seva existència.

CONCEPTES REFERITS A LA LITERATURA

- **Títol: Un còndor balla.** Té la intriga necessària per motivar-nos a veure què passa. Un animal desconegut. Haurem d'esbrinar què en sabem. Ballar no és cap acció habitual d'aquests animals; en tot cas serà una metàfora. Què deu voler dir? Ens dóna poca informació prèvia. Haurem d'anar descobrint el significat i quina importància té per a la narració i per als personatges.
- **Personatges:** Dos protagonistes clars: el nen i el còndor. El personatge negatiu serà el que ens porta els conflictes; el porquet mal ferit. La mare resol els problemes i el veí col·labora amb els seus animals.
- **Final:** l'acció de col·laborar a la protecció de l'infant protagonista d'aquesta narració estableix un servei de vigilància permanent a la granja boliviana on es desenvolupa.
- **Temps narratiu:** és una acció acotada en el temps: una estona d'una tarda o un matí, no es precisa. Caldrà imaginar-ho.
- **Espai de la narració:** el corral, les tanques, el desert del salar. Les fotografies són la millor il·lustració per tal que els infants es facin una idea de com és el país. Conèixer països llunyans i molt diferents del nostre serà un atractiu important per als infants d'Ed. Infantil i Primària
- **Autores:** S'han agrupat per col·laborar en la tasca d'ajudar la gent de Bolívia convidades per la Fundació Equilibri.
- **Portada:** El país, Bolívia com a fotografia de fons. Un infant bolivià que podria molt bé ser el protagonista del conte i el títol en lletres grans frase que descriu el final feliç del conte.
- **Editorial:** Didacticolite és una editorial que funciona per internet. El llibre se l'ha d'imprimir, de moment, qui el vulgui tenir en paper. Es un orgull immens per l'editorial poder col·laborar ni que sigui indirectament i de manera ínfima a la tasca que la Fundació Equilibri està realitzant a Bolívia.

PROCEDIMENTS

- Col·laboració dels infants a la vida de pagès. És un nen i està guardant els animals. És un treball?
- Sobreviure a Bolívia. Com s'ha de fer? Bens materials i bens personals. Equilibri. Créixer. Divertiments i cultura.
- Estudiar: què cal aprendre.
- Estar atent a tot el que passa

ACTITUDS

- Bondat
- Obediència
- Alegria

METODOLOGIA DE TREBALL

PROPOSTA

OBJECTIUS

- Situar-se imaginàriament en un país d'Amèrica del Sud. Descobrir la importància de la fotografia.
- Entendre bé la trama de l'estructura narrativa del conte. Copsar el moment de perill. Temps i espai.
- Identificar-se amb en Ronald. Intuir l'edat. Adjudicar-la-hi. Descobrir els sentiments provocats per la situació narrativa. Ser capaç de verbalitzar-los. Relació amb la mare. Relació després amb els ocells.
- Entendre el sentit del títol. Descobrir la importància de l'expressió "Alerta!"
- Descobrir nou vocabulari i familiaritzar-se amb la situació que representa.

ACTIVITATS A FER AMB ELS INFANTS.

- 1) **Posem la imatge de la portada.** (Veure a l'explicació del conte el treball a fer).
- 2) **La mestra explica el conte.** Es fa ajudar dels infants per descriure la situació. Les fotos són de gran ajuda. La mestra pot deixar que els infants descriguin les característiques del paisatge. Amb les seves paraules serà molt més divertit. La mestra ha de dur la narració ja que les il·lustracions van molt bé per entendre com és el país però ajuden poc en la narració. La primera vegada haurà de posar la mestra les paraules. Hi ha moltes informacions que s'han de completar.
- 3) **Parlem dels animals.** Els hem vist mai els animals que surten al conte? En tenim aquí, a Catalunya? Farem que els alumnes portin fotos dels animals que estem acostumats a veure. Compararem N'hi ha que s'assemblen? Parlarem de la funció de vigilància. Qui vigila un ramat? Com ho fan? Podem parlar dels concursos de gossos d'atura. Mascles i femelles. Buscarem a internet els noms de les parelles dels ocells dels contes. Mides: descriurem la mida del còndor amb les ales obertes. Les potes, les ungles, el bec, els ulls i els costums de vida. Aprendrem a descriure un ocell. Amb nens i nenes dels cursos més grans de Primària es pot fer tota una lliçó de ciències
- 4) **Ens preguntem pel significat de les paraules:**
 - a. ramat, estol, mola. Un ramat és un conjunt de caps de bestiar; estol és un conjunt d'ocells, mola és un conjunt de peixos. Donarem revistes als alumnes i els farem retallar fotografies on surtin imatges d'aquestes paraules. En farem un petit mural. El guarnirem amb sanefes que decidirem amb els infants prèviament. Plàsticament hi ha d'haver bon gust, precisió en el traç i esforç en la feina feta. Lingüísticament s'ha de reconèixer les paraules o les frases escrites segons el nivell de domini de la llengua escrita que tinguin els infants.
 - b. Esmorzar: vol dir el mateix per a tothom? Què menja en Ronald? Què mengem nosaltres? Sabem què mengem en altres països?

Sabem dir aquest mot en llengües diferents? Entre els infants i els pares mirarem de fer una llista.

- c. Tenir mala pinta / caure en picat: són maneres ja fetes de dir les coses. Coneixem altres expressions? També podem demanar ajuda als pares.

Tenir mala pinta: no tenir bona presència, inspirar sospites de mala conducta, poca higiene.

Caure en picat: baixar per l'aire en vol lliure, pel propi pes

Fer cara de prunes agres: la pruna verda té un color groc clar i és agra de gust. Seria com fer cara de mareig, de no trobar-se bé.

Jugar al gat i a la rata: perseguir-se mútuament sense acabar de trobar-se mai.

Què hi farem!: Acceptar alguna cosa que ens passa sense cap lluita i amb molta resignació.

- 5) **Sessió de Psicomotricitat**. Seguirem els ritmes de les músiques de les danses seguirem els ritmes tot ballant. Farem files, rotllanes i passarem els uns a frec dels altres sense tocar-nos.
- 6) **Educació artística**. Fem les il·lustracions que corresponen a les escenes del conte que no queden prou explicades amb la fotografia:
- El chancho mal ferit
 - El chancho s'amaga sota de les fustes
 - El nen entra corrent a casa espantat per la caiguda del còndor
 - La mare surt de casa i abraça el nen mentre l'avisava del perill que corre
 - Les gàbies dels animals
 - El porquet dins la gàbia dels cobais.
 - El poquet tancat a la gàbia. La mare amb l'escombra
- 7) **Titelles de dit**: Fem la representació del conte. Ara sí que, amb les imatges soles de fons, la mestra pot fer que els infants facin el paper de cada un dels personatges; que s'inventin uns diàlegs; que representin la narració. El material de titelles de dit de què disposem servirà per fer-ne una representació posterior de manera que els infants s'identifiquin més amb els personatges i siguin capaços de reproduir els diàlegs i la petita narració. Cada nen disposarà d'un titella i representarà aquell personatge. Podem disfressar els infants tot vestint-los de negre. Els explicarem que ells no s'han de veure... per això van de negre. Han de saber donar tota la importància dels seus moviments al personatge que representen. Parlarem de com han de dir les coses i com s'han de moure.
- 8) **Amb alumnes més grans** (8, 9, 10 anys): podem parlar d'un gènere narratiu que ens ha de fer rumiar: la llegenda urbana. Aquest text podria passar com una llegenda urbana. Si no sabem massa coses de Bolívia podríem arribar a creure que el que s'explica va passar de debò. Les llegendes urbanes tenen una ironia fina que ens fa pensar que són de veritat i podem enganyar els nostres companys. Exemple: Expliquem com si fos de debò que uns amics nostres van anar al Safari Parc (un parc on hi ha animals que no estan engabiats i només pots passar amb el cotxe), anaven menjat cacaús i tenien la finestra mig oberta. UN elefant va posar la trompa dins el cotxe per menjar els cacaús. El nen, espantat, va pujar el vidre i va agafar la trompa de l'elefant que la va moure tant que el cotxe es

va aixecar de terra i en caure va donar un tomb de campana i va quedar tot aixafat i amb cops per tot arreu... però el motor anava bé. De tornada, a l'autopista hi ha un accident. A ells no els agafa perquè poden frenar a temps i marxen però els motoristes és pensen que s'estan escapant i els claven una multa molt gran. Cal explicar-la amb molts detalls i com si hagués passat de debò a un conegut pròxim... Caldrà debatre sobre el dret dels autors d'explicar aquestes llegendes i l'enganyifa que representen. Podem jugar a inventar-ne de noves. Haurem de decidir si les expliquem i com ho fem per no ferir ningú. S'haurà de pensar a qui van adreçades i quin contingut han de tenir a més dels detalls de la narració.

- 9) **Comparació de paraules de diverses llengües.** Els noms dels animals són molt diferents dels nostres, encara que alguns animals s'assemblen: cobai (conill) parabas (lloro) chancho (porc). Podem fer una graella de doble entrada a partir de les paraules que tenim i fer-les correspondre amb les llengües que coneixen els nens de la classe. Català, castellà i castellà de Bolívia com a mínim. Hi podem afegir anglès o francès o àrab. Es pot demanar la col·laboració dels pares i mares. Farem la llista amb tots els animals del conte i ens adonarem que els que no tenim aquí el guardem normalment el nom que ells tenen. Els que tenim nosaltres tenen el nom que els ve d'antic.

Alerta! un còndor balla!

Explicació del conte. Projectarem les imatges en gran a la pantalla. També podem imprimir el conte, plastificar-lo i enquadernar-lo com un llibre per ser consultat posteriorment per part dels infants de la classe.

Com que hi ha molt text, serà millor que la mestra expliqui el conte amb les seves paraules. Els infants podran deduir molts fets; però no pas tots.

Il·lustració	Text
Portada	Imatge. En reconeixem el lloc? S'assembla a algun paratge que coneguem?. Qui deu ser el nen que surt fotografiat? Què pensem que podem trobar dins d'aquest conte? Quina relació hi ha entre l'infant i el còndor? El que diu el títol també ens dona molts elements per poder fer hipòtesis.
Mapa de Sud - Amèrica:	El conte que ara explicarem passa en un lloc molt lluny d'aquí. Un país, Bolívia, de Sud - Amèrica. Potser caldrà tenir a mà una esfera del món o un mapamundi gran. Situar-se en el lloc on passa la narració és important per comprendre tot el que explicarem
Imatge del Salar	Hi ha un desert molt gran, el Salar d'Uyuni, i a la vora

	<p>hi viuen quatre famílies que crien alguns animals. Tot és molt sec i molt aspre. Mirem les fotografies i provem d'imaginar-nos la situació; la real. La mestra pot guiar amb les seves paraules si ella també fa l'exercici.</p>
Un cel blau amb un estol de còndors	<p>El cel , però, és blau i l'aire fresc. Els còndors hi planegen sovint tot estenent les ales. Han vist mai aquests ocells? Potser en alguna pel·lícula... deixem que els infants ens diguin el què saben...</p>
Un còndor damunt les cases d'un poble bolivià.	<p>Una vegada un còndor passejava damunt un poble. El còndor s'apropà una mica més a la terra i va veure, tot petit, com si fos un punt a l'horitzó un nen que tenia cura d'uns animalons: cobais, porcs (chanchos), ovelles, gallines. Un corral. Va decidir esperar, un accident, una malaltia d'algun dels animals engabiats li podria proporcionar aliment per uns quants dies. Un nen guardava el bestiar. Podem introduir la classificació d'animals carronyers: els que s'alimenten d'altres animals que ja són morts. Ells no cacen. També parlarem de la mida d'aquests animals, (veure informació més avall).</p>
Ocells de colors vius a primer pla i el còndor al darrera.	<p>Un ocell de colors vius el va distreure. Es va quedar embadalit mirant un “parabas”. És estrany veure un parabas prop del salar. Podem parlar dels colors d'aquest ocell i dels hàbitats. Per què és estrany de veure lloros en aquell entorn? Perquè normalment viuen en zones més humides i amb molta vegetació. Aquest deu ser un exemplar que s'ha extraviat o l'han agafat i després l'han deixat. Podem imaginar amb els infants els motius pels quals un ocell o altres animals surten del seu hàbitat. migracions</p>
<p>Veure el chancho.</p> <p>Adonar-se de la gent: què mengen / beuen</p>	<p>En el breu moment de la seva distracció, al corral hi van sorgir problemes. Hi va arribar un animal estrany: un chancho salvatge. (caldrà explicar que és una mena de porc senglar)</p> <p>Tenia mala pinta. Se li veia clarament una mossegada feta possiblement per un llop de crinera malalt de ràbia.</p> <p>La ràbia és una malaltia que agafen els animals i es traspassa a les persones per una mossegada. És més freqüent en països en que les normes d'higiene i vacunació estan poc controlades.</p> <p>No veiem la mossegada perquè les fotografies no ens permeten aquest detall. Haurem de demanar als infants d'imaginar-se un porquet amb mostres d'haver estat mossegat. Els demanarem on deu tenir la mossegada, com el deu haver agafat el llop, com és que se n'ha pogut escapar... Els direm que era petit i segurament el llop es va distreure o va ser atacat ja que si no...</p> <p>En Ronald (així es deia el nen) estava esmorzant, menjava pa amb formatge fresc i tenia preparat un</p>

	<p>mate de coca que li serviria per passar millor el pa. El formatge fresc és semi líquid. És molt típic. El fan amb llet de llama, de cabra, dels mamífers que tenen a la vora. Consisteix un bon aliment ja que aporta aigua i proteïnes. La coca és una herba de la que es fan infusions, com un te.</p>
Situació física de com viuen les persones a Bolívia.	<p>L'animal es va escapolar fregant-li les sabates mig trencades. Ignorant del perill, el noi va anar per agafar-lo. Per sort se li va escapar. L'animal es va amagar sota unes fustes i estava preparat per atacar. El nen volia jugar-hi i va anar per aixecar les fustes. Mirem bé aquesta fotografia. En qualsevol racó és pot amagar un animaló malferit. HI ha poques distraccions per un infant. Que aparegui un porquet pot ser tot una eina de joc. A més el nen pot tenir una visió agradable de l'animal, com veiem en el porquet adjunt.</p>
El nen i els còndors.	<p>El còndor bellugava les ales violentament i feia tant de soroll com podia per avisar el noi del perill. Ell no el veia. El còndor es va deixar caure en picat i gairebé es va estabornir sobre la fusta just quan el nen anava a agafar-la per aixecar-la. Caure en picat és quan un cos baixa per la força del seu propi pes, sense el control d'un motor o de les ales. La baixada és més ràpida; però pot ser perillós si en arribar prop de terra no es pot controlar el cop. L'ocell va posar en perill la seva vida per poder comunicar-li al nen que tenia un perill a prop.</p>
No hi ha il·lustració evident	<p>En Ronald es va emportar un ensurt i entrà corrent a la casa, un ocell tant gran li havia fet por, no sabia perquè s'apropava tant.</p>
Una mare amb un infant al coll	<p>La mare va sortir de casa cuita corrent. De seguida s'adonà de la presència del chancho mal ferit que s'havia posat a la gàbia dels cobais i va avisar el seu fill: - Mira aquest animal i ves en compte, no hi juguis, és molt bonic, però si et mossega a tu o a algun dels animals del corral, la mort és rapidíssima i molt dolorosa. La mare vol protegir al fill. De primer el puja a coll. LA fotografia no ens permet de precisar la il·lustració amb detall. Els infants hauran d'inventar la situació. Ens imaginem la gàbia dels cobais (com uns conills) És una mica gran si hi ha d'entrar un porquet... Un cobai està estabornit al mig, els altres en grup compacte en un racó. El chancho s'hi apropa i es fica dins. S'hi amaga. Respira. Ell també té por...</p>
	<p>La mare va seure el Ronald a la fusta i li va fer senyal de silenci. Molt fluixet li va dir: no et moguis!!! De puntetes va anar a casa del veí. Ell no hi era però tots els seus animals van acudir corrent: llames, vicunyes,</p>

	<p>un guanac i moltes alpaques, tots feien molt de soroll i així van fer sortir la bestiola de la gàbia.</p> <p>Ens imaginem la situació: La mare passa la tanca i, sense fer soroll, entra a cal veí. Tots els animals arriben. La mare ha d'anar amb molt de compte perquè els animals tenen molta força.</p>
Escenes de mare i fill amb animals de la zona.	<p>La mare va mirar fora la tanca del corral: les llames i el guanac del veí ja s'havien posat en alerta per vigilar els moviments del chancho. Tots el controlaven i ell estava acorralat. No es podria moure. La mare amb l'escombra el va fer moure cap dins d'una gàbia. El va tancar i no el deixarà sortir mai més.</p> <p>La mare i el fill queden tranquils ja que tot ja està controlat.</p>
un estol de còndors negres i platejats, d'ales molt i molt amples, planejant damunt el corral	<p>Un estol de còndors vigilava. Un baixava més a prop que els altres</p> <p>L'Amàlia va comprendre que era l'ocell que havia salvat el seu fill.</p>
Els animals a les terres del veí, molts còndors i l'Amàlia cuinant	<p>Tots els animals es van escapar. Gairebé tots tenen por quan veuen ocells tan grans. L'Amàlia va entrar dins la casa i va preparar un bon àpat per als còndors. L'Amàlia és agraïda. La veiem contenta mentre cuina.</p>
Dansaires d'aquestes músiques.	<p>Mentre s'ho menjaven, es va organitzar una gran festa. Tots ballaven ... tarqueada, diablada, morenada, llamerada, tinkus</p>
Més dansaires.	<p>En Ronald s'ho mirava embadalit..</p>
Els còndors i el nen en diverdits.	<p>Després els còndors es movien per la granja com ballant al so de les músiques. D'una manera estranya, còndors i persones van esdevenir amics, units per la simpatia i l'afecte vers en Ronald. Podem fer ballar tots aquests elements davant les imatges.</p>
Els còndors i el text en vermell i gros al mig de la pàgina	<p>Ara la granja té sempre, de convidats, una parella de còndors que venen a menjar; s'alimenten dels animals que moren accidentalment i, de tant en tant, els preparen un àpat per celebrar el dia dels fets. La granja està lliure del perill d'ensopegar amb un animal rabiós ja que els còndors vigilen i avisen amb grans moviments de les ales. Ballen. Ara tothom entén aquest llenguatge i diuen: Alerta! Un còndor balla!</p> <p>Aquest final ens explica el títol: és una expressió nascuda d'una experiència. S'explica a partir del contingut de tot el conte. Podem demanar als infants si els sembla una història de debò i fer-los veure com n'és de difícil que els còndors estiguin tant amatents al que passa entre les persones. Elements que ens fan pensar que és veritat i</p>

altres que ens fan pensar que no. Buscarem coneixements previs sobre els còndors.. voldríem que fos veritat la narració que acabem de sentir??? Hem de distingir entre allò que és cert i allò que és fictici. Ens poden explicar fets com si fossin reals quan no ho són. Ens ho hem de creure tot??? Honestedat dels narradors. Joc de la narració: podem inventar.

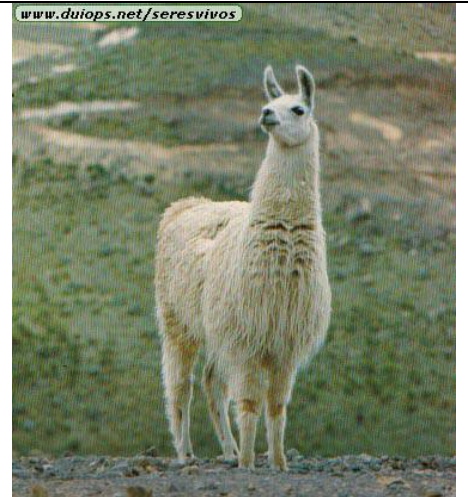
Mes informació sobre els animals andins

La Llama (*Lama glama*) pertany a la família dels camèlids i és originaria dels Andes d' Amèrica del Sud, particularment de Bolívia i Perú.

Sovint el terme "llama" s' utilitza per denominar a qualsevol de les quatre espècies sud-americanes de la família *Camelidae*: la llama, la vicunya, l'alpaca i el guanac.

La llama és el més gran d'ells, ve del procés de domesticació dels guanacs fa 5.000 anys pels antics inques. Era l'únic animal unglat que tenien i l'utilitzaven com a animal de càrrega, a més d' aprofitar la llana i la carn.

El cavall, el bou, les ovelles i les cabres van ser portades al segle XVI per els conquistadors. Avui en dia la llama continua tenint una paper important a l'economia de les zones rurals de l'altiplà bolivià i peruà.

El guanac (*Lama guanicoe*) Del quetxua *wanaku*, es un animal salvatge, més petit que la llama, d'un metre d' altura i uns 90 kg de pes, té moviments elegants i óssos fins.

És originari de la zona central dels Andes (Bolívia i Perú) però actualment també es troba a Argentina, Paraguai i Xile, fins a l'extrem austral del continent.

Al igual que la llama està revestit amb un pelatge doble que el protegeix, és una mica més curt que el de la alpaca però més llarg que el de la vicunya. Tenen el cap fosc i la zona ventral i potes blanques.

Corren molt ràpid i quan es senten amenaçats fan una escopinada.

La alpaca és una varietat domèstica de la **vicunya**, són les més petites de la família dels camèlids andins però les més apreciades pel seu pelatge; és molt suau i pot arribar a ser tan llarg que toqui terra.

Habiten a zones entre 3.500 i 5.000 metres, tant a Bolívia com a Perú, on pasturen durant tot l'any. Quan es senten amenaçades també fan escopinades.

Actualment s'han exportat alpaques per a la producció de llana a granges de EEUU, Europa i Nova Zelanda.

Cobai (*Cavia Porcellus*) és un petit rosegador domèstic originari de la zona andina. A Perú i Bolívia es conegut pel nom quetxua *cuy*, és una onomatopeia que fa al·lusió al seu so. A Espanya és més conegut com a conillet d'Índies. Va ser domesticat pels pobladors andins fa 4.000 principalment per a aprofitar la seva carn que és altament nutritiva i perquè la seva reduïda mida permet criar-lo a entorns urbans.

El **còndor andí** (*Vultur gryphus*) pertany a la família del voltor americà, hi ha una espècie que habita a les muntanyes rocoses californianes i aquesta originària de la zona andina que és l'au voladora més gran del món. Alguns exemplars mesuren de cap a cua 1.2 metres i de punta a punta de les ales fins a 3.3 metres.

Gràcies al seguiment per satèl·lit és pot saber, entre altres coses, que poden volar fins a 300km en un dia; aprofiten les corrents de vent per a enlairar-se fins a 5 i 6 km d'altura.

Tenen plomatge negre amb reflexes metàl·lics, un collar de plomes blanques adorna els principi del coll; aquest i el cap son nus i rugosos. Els mascles tenen una cresta vermella sobre el cap. El bec es fort i corb per a estripar la carn de animals morts.

Viuen en grups de desenes d'individus i construeixen els seus nius als penya-segats.

Per documentar les il·lustracions es poden consultar les pàgines següents.

Documentació extreta de la web: <http://www.bolivia-internet.com/tamandua/fauna2.php>

<p>PARABA Nom Científic: <i>Ara ararauna</i> Hàbitat: Estrats superiors de boscos tropicals. Estat de Conservació: RISC INFERIOR Distribució: a Beni, Santa Cruz, Cochabamba, Pando. Amenaces: Espècie caçada molt freqüentment per a ser venut com a mascota, i reducció del seu hàbitat.</p>	
<p>BOROCHI o LLOP DE CRINERA Nom Científic: <i>Chrysocyon brachyurus</i> Hàbitat: Pasturatges, sabanes i àrees pantanoses. Estat de Conservació: EN PERILL. ESPÈCIE RARA. Distribució: En Beni i Santa Creu. Amenaces: Espècie molt afectada per la creixent destrucció del seu hàbitat natural i cacera.</p>	
<p>PECARÍ Chancho de forest o pecarí de collaret. Nom Científic: <i>Tayassu tajacu</i>. Hàbitat: Des de boscos plujosos fins a hàbitats secs. Estat de Conservació: VULNERABLE Distribució: A Beni, Cochabamba, Santa Cruz, Pando, Chuquisaca, Tarija. Amenaces: Intensament caçada amb fins de subsistència i fragmentació del seu hàbitat. Existeix a més comerç del seu cuir i caça esportiva</p>	

Informació extreta de: <http://www.animales.cl/site/verNotaFauna.asp?IDNota=33>

Los camélidos han sido clasificados dentro de la siguiente taxonomía:

Clase: Mamíferos

Orden: Artiodactyla

Familia: Camelidae

Tribu: Lamini

Especies:

Lama guanicoe - Guanaco

Lama glama - Llama

Vicugna pacos - Alpaca

Vicugna vicugna – Vicuña

Veure a Mis imàgenes dins mis documentos imatges d'aquests animals

<http://www.bolivia-internet.com/tamandua/fauna2.php>

Extret de

<http://www.portalpatagonico.com/patagonia/fauna/condor.html>:

CÓNDOR (en quechua: Cúntur) (vultur gryphus)

Té una envergadura de tres metres. És l'au més gran de totes les rapaces i es troba principalment per tota la franja de les serralades.

El Còndor mascle té un collaret blanc i una cresta vermella, la femella és més petita i sense cresta, tenen una criatura cada dos anys. Nidifica en coves i penya-segats en els cims més alts. Es desplacen des dels 1.000 a 4.000 metres d'altura. Planegen utilitzant els corrents d'aire, descrivint cercles, solitaris o en parella.